

ADRODDIAD CABINET

18 Chwefror 2014

Aelod Cabinet: Y Cynghorydd Dyfed Edwards
Y Cynghorydd Peredur Jenkins

Pwnc: Polisi Tâl

Swyddog Cyswllt: Harry Thomas, Prif Weithredwr
Alwyn E Jones, Pennaeth Adnoddau Dynol

Y penderfyniad a geisir / Pwrpas yr Adroddiad

Gofynnir i'r Aelodau Cabinet:

- Gynyddu tâl staff y Cyngor sy'n derbyn y cyflog isaf drwy ddileu'r ddau bwynt cyflog isaf o strwythur tâl y Cyngor.
- Gwneud argymhelliad i'r Cyngor ymgorffori'r newid hwn yn natganiad polisi tâl y Cyngor ar gyfer 2014/15 a hefyd argymell sut ddylid ariannu'r newid.

1. CYFLWYNIAD

1.1 Y llynedd, gofynnodd y Cabinet i swyddogion ymchwilio i beth fyddai goblygiadau gweithredu'r "Cyflog Byw" fel rhan o strwythur tâl y Cyngor. Adroddodd y swyddogion y byddai cydymffurfio'n llawn ar unwaith yn arwain at gostau sylweddol (swm o gwmpas £1m y flwyddyn) ac y byddai'n creu problemau gyda'r strwythur tâl yn nhermau arfarnu swyddi.

Yn dilyn hynny, gofynnodd arweinydd y Cyngor i swyddogion ymchwilio i beth fyddai goblygiadau cymryd cam tuag at y "Cyflog Byw".

1.2 Ar hyn o bryd, mae'r Cyflog Byw wedi'i osod ar £7.65 yr awr a'r isafswm cyflog cenedlaethol i weithwyr dros 21 mlwydd oed yw £6.31 yr awr. Wrth ddatblygu opsiwn, mae swyddogion wedi ceisio taro cydbwysedd sy'n sicrhau bod y nifer mwyaf posib o staff yn cael budd gan hefyd gyfyngu'r costau i lefel gyraeddadwy ac yn sicrhau nad yw'r Cyngor yn tanseilio'i gynllun arfarnu swyddi.

2. **Y CYNNIG**

- 2.1 Yr argymhelliad yw bod y Cyngor yn dileu'r ddau bwynt isaf ar y raddfa cyflog, sy'n golygu bod yr isafswm cyflog y mae'r Cyngor yn ei dalu yn cynyddu gan 3.9% o £6.44 yr awr i £6.69 yr awr. Yn nhermau graddfeydd tâl, byddai hyn yn golygu'r newidiadau a ganlyn:-

<u>Graddfa Cyflog</u>	<u>Pwynt Cyflog Cyfredol</u>	<u>Pwynt Cyflog Newydd</u>
GS1	5	7
GS2	6/7	8
GS3	8/9	9

- 2.2 Byddai'r pwynt dechreuol ar gyfer pob un o'r tair graddfa cyflog yn cynyddu fel a ganlyn:-

	<u>Cyfredol</u>	<u>Arfaethedig</u>	<u>Cynnydd</u>
	<u>£</u>	<u>£</u>	
GS1	6.44	6.69	3.9%
GS2	6.54	6.91	5.7%
GS3	6.91	7.11	2.9%

- 2.3 Mae niferoedd y gweithwyr fyddai'n cael budd o'r cynnig fel a ganlyn:-

	<u>Parhaol</u>	<u>Achlysurol</u>	<u>Cyfanswm</u>
GS1	848	443	1291
GS2	66	33	99
GS3	<u>508</u>	<u>187</u>	<u>695</u>
	<u>1422</u>	<u>663</u>	<u>2085</u>

Byddai mwyafrif helaeth y staff yr effeithir arnynt yn weithwyr rhan-amser a byddai'r newidiadau i raddfa GS3 of fudd i staff newydd a staff presennol ar bwynt graddfa 8.

3. **COST AC ARIANNU**

- 3.1 Cyfanswm cost y cynnig yw £235,000 – gallai'r gost yn y pen draw fod ychydig yn is oherwydd mae'n bosib y gallai'r Cyngor ailgodi rhai o'r costau ar drydydd partion. Bydd y Cyngor yn wynebu'r holl gostau yn 2014/15 gan fod y pecyn wedi'i ddylunio fel bod staff yn derbyn yr holl fuddion mewn un flwyddyn.

- 3.2 Yn nhermau ariannu'r cynllun, mae'r Prif Weithredwr a'r Pennaeth Adnoddau Dynol mewn trafodaethau gyda chynrychiolwyr Undebau Llafur gyda'r nod o arwyddo memorandwm o ddealltwriaeth. Byddai hyn yn ymdrin â phosibiliadau o arbedion mewn costau staff o amodau a therelau gwaith yn y dyfodol. Ar hyn o bryd, mae gan y Cyngor gytundeb i beidio â gweithredu newidiadau i rai amodau a thelerau staff hyd at fis Ebrill 2016. Y syniad y tu ôl i'r memorandwm o ddealltwriaeth yw y byddai'r Cyngor wedi paratoi unrhyw newidiadau mewn da bryd i'w gweithredu ym mis Ebrill 2016.
- 3.3 Fodd bynnag, nid oes unrhyw sicrwydd ar hyn o bryd ynghylch sut bydd trafodaethau manwl yn mynd yn eu blaenau na'r union arbedion fydd ar gael. Felly, mae angen ariannu'r pecyn hwn drwy ddulliau eraill gyda'r memorandwm o ddealltwriaeth ar gael i helpu llenwi'r bwlch ariannol disgwyledig yn 2016/17.
- 3.4 Felly, yn nhermau ariannu'r newid o'r flwyddyn nesaf, nid oes llawer o opsiynau. Eisoes, mae'r Cyngor yn gohirio rhai o benderfyniadau anodd y flwyddyn nesaf drwy ddefnyddio balansau i ariannu peth o fwch ariannol 2014/15. Byddai'n annoeth ychwanegu cost y pecyn hwn i gyllideb sylfaen y Cyngor gan ohirio'r penderfyniad ariannu yr un pryd, gan fod y Cyngor eisoes yn wynebu bwlch ariannol anferth yn 2015/16. Yr unig opsiwn arall yw ychwanegu cost y cynnig hwn i'r Dreth Gyngor y flwyddyn nesaf. Pe byddai'r aelodau'n derbyn yr opsiwn hwn fel datrysiad, byddai gyfwerth ag ychwanegu 0.4% ar gynnydd Treth Gyngor Band 'D' y flwyddyn nesaf.

4. CASGLIADAU AC ARGYMHELLION

- 4.1 Mae'r Aelodau Cabinet eisoes wedi mynegi dyhead i weld "tegwch" yn un o flaenoriaethau thematig y Cyngor yng nghynllun strategol y Cyngor. Mae'r Cyngor eisoes wedi ymrwmo i'r flaenoriaeth thematig hon mewn nifer o feysydd e.e. newidiadau lles, anghydraddoldeb iechyd a chau'r bwlch mewn cyflawniad addysgol. Mae'r cynnig hwn yn gwbl gyson â'r agenda tegwch.
- 4.2 Felly, argymhellir yr isod:-
- (a) Bod y Cabinet yn cymeradwyo'r newidiadau arfaethedig i'r strwythur tâl i staff ar gyflogau is.
 - (b) Bod y Cabinet yn argymhell cynyddu'r Dreth Gyngor i ariannu'r newidiadau hyn.

Barn y Swyddogion Statudol:

Prif Weithredwr:

Awdur yr Adroddiad

Swyddog Monitro:

“Mae cyd-ddibyniaeth annatod rhwng rôl y Cabinet wrth osod cyfeiriad polisi a rôl y Cyngor llawn wrth ddarparu cyllid a chytuno datganiad polisi tâl. Mae'r ddau argymhelliad yn yr adroddiad yn cydnabod yn briodol y ddwy rôl wahanol ond gysylltiedig yma. Nid oes materion eraill o briodoldeb yn codi o'r argymhelliad.”

Prif Swyddog Cyllid:

“Mater i'r aelodau etholedig yw blaenoriaethu'r cynnig yma i ddileu'r ddau bwynt isaf ar y strwythur tâl, er tegwch i staff ar gyflogau is. Fodd bynnag, os yw'r Cabinet / Cyngor awydd cymeradwyo'r newidiadau arfaethedig, yna rwy'n llwyr gefnogi'r ail gymal o'r argymhelliad, sef cynyddu'r Dreth Gyngor i ariannu'r newidiadau hyn.

Cytunaf gyda'r Prif Weithredwr, byddai'n annoeth i ddefnyddio balansau i'w ariannu yn 2014/15, gan fyddai hynny yn ychwanegu cost y pecyn hwn at y bwlch ariannol anferth mae'r Cyngor eisoes yn wynebu. Bydd yn her sylweddol iawn i fantoli cyllideb sylfaenol 2015/16 beth bynnag, heb ddwysau'r broblem rŵan. Wedi gwaith manwl ar gofnodion cyflogau, ayb, cadarnhaf gywirdeb y ffigyrau sy'n rhan 3.1 a 3.4 o'r adroddiad, sef fod cyfanswm cost y newidiadau arfaethedig tua £235,000, a byddai hynny cyfwerth ag ychwanegu tua 0.4% ar y Dreth Gyngor, sef cynnydd treth 3.9% erbyn 2014/15, yn lle 3.5%. “
